

Insamlingen: Hjälp huu-ay-aht restaurera Sarita!

I november 2006 började vi i Föreningen Fjärde Världen vår insamling till Sarita-floden (se FV 3-4/2006) på Vancouverön i Kanada. Sarita River rinner ut i Berkeley Sound, Stilla havet och var till cirka 1955 huu-ay-aht indianernas absolut viktigaste resurs för föda.

Älven producerade enorma mängder lax av flera av de sex olika laxarterna i Stilla havet och folket hade ett mycket bra liv genom denna rika födokälla. Älven höll också öring i stora mängder. Så hade det också varit sedan urminnes tider. Huu-ay-aht berättar att innan älven förstördes kunde man nästan gå över den när laxen lekte.

Huu-ay-aht indianerna är en av de sjutton grupper längs västkusten av Vancouverön som utgör nuu-chah-nulth-indianerna. En ytterligare grupp Makah nation of western Washington i USA, på andra sidan "the strait of Juan de Fuca", tillhör också nuu-chah-nulth. De talar den sydliga dialekten nuu-chah-nulth.

En älv förstörs

Det var cirka 1930 som skogsavverkningen av "The Sarita River Valley" startade. På bara ungefär trettio år, fram till 1960, kalhöggs i princip hela älvdalen. I det regniga och fuktiga klimatet som råder här med så kallad tempererad regnskog kunde resultatet inte bli något annat än katastrofalt. Skogsbolagen lämnade efter sig en gigantisk stubbåker som mer påminde om ett månlandskap snarare än en skog. Fåglar, hjort, rådjur, jättekronhjort, björn, ja alla djur som bodde i dessa skogar övergav dessa områden för skogsbeklädda intilliggande områden.

I det regniga klimatet spolades grenar, bark, stubbar, sten, jordmassor och lera ned i älven. Dalslutningarna eroderades kraftigt på sina håll, varvid ny växtlighet fick mycket svårt att åter etablera sig. I älven hamnade på en del platser så mycket stenar att den rinner fram under fem meter av dessa. I älven ruttnade grenar och bark som förbrukade för mycket syre varvid de fiskar som fanns kvar fick svårt att klara sig, speciellt på vissa ställen. Leran som spolades



Detta verk är licensierat under Creative Commons Erkännande-Ickekommersiell-Ingå bearbetningar 2.5 Sverige licens. För att se en kopia av denna licens, besök <http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/2.5/se/>
Verket har publicerats i www.globalarkivet.se.



“House post”, byn Anacla, placerad utomhus i en förändrad modern kontext. Stod förr inne i de traditionella långhusen. Sarita River i bakgrunden. Foto: Carl Johan Gurt, juli 2006.

ned kvävde också vissa årstider fisken då den klibbade fast vid fiskens gälar.

Restaurering

I mitten på 90-talet startade huu-ay-aht sin restaurering av Sarita och trots att utgångsläget såg mycket negativt ut, är restaureringsarbetet idag mycket långt gånget och mer än hälften av älven är idag i gott skick. Man kan gott kalla det hela för en solskenshistoria.

Laxen har efter att älven restaurerats återvänt, och naturlaxen, det vill säga den fisk som trots allt fanns kvar, har tillsammans med utplanterad fisk gjort att älven idag håller ett hyfsat bestånd som sköts minutiöst. Planen är att älven i framtiden åter ska stå för en viss del av huu-ay-ahts naturliga föda. De säger: “We have to eat our customary food, so we can practise our culture and our spirituality”. (Vi måste äta vår traditionella mat, så att vi kan praktisera vår kultur och vår andlighet.) De vill så mycket som möjligt leva på resurserna i sitt eget landområde och med

restaureringen av Sarita är de på god väg. Restaureringsarbetet går främst ut på att gräva ur de värsta stenansamlingarna, iordningsställa uppehållsplatser och lekrområden för laxen och öringen, plantera träd längs älvdalarna och plantera ut lax.

Kultur och religion

Huu-ay-aht ser också restaureringen som en vital del också i kulturell och religiös pånyttfödelse då laxen alltid varit mycket viktig ur dessa aspekter för huu-ay-aht, liksom för alla nuu-chah-nulth och faktiskt alla nordvästkustindianer. Än är dock inte restaureringen klar och mer resurser behövs för resten av arbetet. Stöd gärna insamlingen, alla bidrag är välkomna. Plusgironumret är 13 17 93-3. Märk talongen Sarita River.

Carl Johan Gurt
Forskare och religionshistoriker vid
Stockholms Universitet

Träsnideri av nuu-chah-nulths mest kände konstnär Tim Paul. Till vänster månen, i mitten en anfader, till höger solen. Under dem en “supernatural codfish” till vänster och den för nuu-chah-nulth heliga vita vargen till höger. Foto: Carl Johan Gurt, juli 2006.

